

Mednarodna konferenca

***Primeri dobrih praks
slovensko–madžarskih knjižničarjev***

***Szlovén–Magyar könyvtári
tapasztalatok a gyakorlatban***

nemzetközi konferencia

Zbornik povzetkov
Összefoglalók

Hotel Lipa Monošter,
Gárdonyi u. 1,
9970 Szentgotthárd, Madžarska

Hotel Lipa,
9970 Szentgotthárd,
Gárdonyi u. 1, Magyarország

14. november 2016

2016. november 14.

CIP - Kataložni zapis o publikaciji
Narodna in univerzitetna knjižnica, Ljubljana

027:023-051(497.411)(082)

PRIMERI dobrih praks slovensko-madžarskih knjižničarjev : mednarodna konferenca = Szlovén-Magyar könyvtári tapasztalatok a gyakorlatban : nemzetközi konferencia : zbornik povzetkov = összefoglalók / [organizatorja Pokrajinska in študijska knjižnica Murska Sobota [in] Berzsényi Dániel županijska in mestna knjižnica, Szombathely = szervezők Területi és tanulmányi könyvtár, Murska Sobota [és] Berzsényi Dániel Megyei és városi könyvtár, Szombathely ; uredila Klaudija Sedar ; Jožef Papp, Tanja Kocjan]. - Murska Sobota : Pokrajinska in študijska knjižnica, 2016

ISBN 978-961-94118-0-3

1. Vzp. stv. nasl. 2. Sedar, Klaudija 3. Pokrajinska in študijska knjižnica (Murska Sobota) 4. Berzsényi Dániel županijska in mestna knjižnica (Szombathely)
287218688

Mednarodna konferenca

***Primeri dobrih praks
slovensko–madžarskih knjižničarjev***

***Szlovén–Magyar könyvtári
tapasztalatok a gyakorlatban***

nemzetközi konferencia

Zbornik povzetkov
Összefoglalók

Pokrajinska in študijska knjižnica Murska Sobota

2016

Mednarodna konferenca / Nemzetközi konferencia
PRIMERI DOBRIH PRAKS SLOVENSKO-MADŽARSKIH KNJIŽNIČARJEV /
SZLOVÉN – MAGYAR KÖNYVTÁRI TAPASZTALATOK A GYAKORLATBAN
Monošter / Szentgotthárd, 14. november 2016 / 2016. november 14.

Uredila / Szerkesztő:

Klaudija Sedar

Organizatorja / Szervezők:

Pokrajinska in študijska knjižnica Murska Sobota
Županijska in mestna knjižnica Dániel Berzsényi Szombathely
Területi és Tanulmányi Könyvtár Múraszombat
Berzsényi Dániel Megyei és Városi Könyvtár Szombathely

Izdajatelj zbornika / Kiadó:

Pokrajinska in študijska knjižnica Murska Sobota
Területi és Tanulmányi Könyvtár Múraszombat

Prevodi / Fordítók:

Jožef Papp, Tanja Kocjan

Zanj odgovarja / a kiadásért felel:

Jasna Horvat, direktorica / igaztónője

Naklada / Példányszám:

150 izvodov / 150 példány

Tisk / Nyomda:

Snoopy – grafično oblikovanje, Tanja Kovač Kerčmar s.p.

Uvod

Izmenjava znanja z dobrimi praksami je že sama po sebi edinstvena izkušnja, povezana s pozitivno naravnostjo in pridobitvijo neke dodane vrednosti. Dejstvo je, da je globalizacija postala ključ uspešne rasti in razvoja, čas, v katerem živimo in soustvarjamo, pa potrebuje pretok informacij, strokovno povezovanje in sodelovanje. Eden od pomembnih dejavnikov za uspešno delovanje so zagotovo izmenjave primerov dobre prakse, saj zaposlenim omogočajo, da pridobijo nove izkušnje in nova znanja, ki so pomembna za njihovo delo ter njihov strokovni razvoj v prihodnosti.

Mednarodna knjižničarska konferenca o primerih dobre prakse prinaša 6 novih spoznanj, smernic in rezultatov na področju knjižničarstva med slovenskimi in madžarskimi knjižničarji, česar namen je predstaviti delo, izmenjati izkušnje, primere dobre prakse in s tem okrepiti medsebojno sodelovanje.

V želji, da nas bodo izkušnje in znanja povezovala tudi v prihodnje!

Bevezető

A tudás és a gyakorlatban bevált jó tapasztalatok megosztása már önmagában is egyedülálló élményt jelentenek s ezzel új értéket képviselnek. A tény az, hogy a globalizáció lett a sikeres növekedés és fejlődés kulcsa. A kornak, amelyben most élünk, s alkotunk, nagy szüksége van a kellő információáramlásra, a szakmai kapcsolatokra és az együttműködésre. A sikeres munka egyik legfontosabb tényezője a gyakorlatban bevált jó tapasztalatok cseréje. Ezzel egyidőben az emberek olyan új tapasztalatokat és készségeket sajátítanak el, amelyek fontos tényezői lesznek a munkájuk és szakmai fejlődésük terén a jövőben.

Ezen nemzetközi könyvtári konferencia arra hivatott, hogy bemutassa a szlovén és magyar könyvtárosok munkája során szerzett tapasztalatok hat új gyakorlati példáját, szakmai irányelveit, s annak eredményeit. Célja az, hogy ismertesse és szemléltesse ezen tevékenységi formákat, s megossza a tapasztalatokat, ezzel erősítve az egymás közötti további együttműködést.

Kívánságunk az, hogy a gyakorlat és a tudás a jövőben is összekapcsoljon bennünket!

Klaudija Sedar

Urednica / Szerkesztő

Program

9.00 – 10.00

**SPREJEM IN REGISTRACIJA UDELEŽENCEV /
A RÉSZTVEVŐK FOGADÁSA ÉS REGISZTRÁCIÓ**

10.00 – 10.40

**OTVORITEV KONFERENCE IN POZDRAVNI NAGOVORI /
A KONFERENCIA MEGNYITÁSA ÉS KÖSZÖNTŐ BESZÉDEK**

Huszár Gábor

Szentgotthárd polgármestere /
župan Mestne občine Monošter

Majthényi László

a Vas Megyei Közgyűlés elnöke /
predsednik Skupščine Železne županije

dr. Boris Jesih

generalni konzul Republike Slovenije v Monoštru /
a Szlovén Köztársaság főkonzulja Szentgotthárd

Jože Hirnök

predsednik Zveze Slovencev na Madžarskem /
a Magyarországi Szlovének Szövetsége elnöke

Jasna Horvat

direktorica Pokrajinske in študijske knjižnice Murska Sobota /
a muraszombati Területi és Tanulmányi Könyvtár, igazgató

Nagy Éva

a szombathelyi Berzsényi Dániel Megyei és Városi Könyvtár, igazgató /
direktorica Županijske in mestne knjižnice Dániel Berzsényi Szombathely

10.40 – 11.25

**KISTELEPÜLÉSI KÖNYVTÁRI ELLÁTÁS MAGYARORSZÁGON /
KNJIŽNIČNA OSKRBA MANJŠIH NASELIJ NA MADŽARSKEM**

Moderator: Brigitta Soós / Brigita Soos,
Generalni konzulat RS v Monoštru

Nagy Éva

Berzsényi Dániel Megyei és Városi Könyvtár Szombathely, igazgatónő /
Županijska in mestna knjižnica Dániel Berzsényi Szombathely, direktorica

**A KISTELEPÜLÉSI KÖNYVTÁRI ELLÁTÁS ÚJ RENDSZERE MAGYARORSZÁGON /
NOVI SISTEM KNJIŽNIČARSKE OSKRBE MALIH NASELIJ**

Németh Tiborné

Berzsényi Dániel Megyei és Városi Könyvtár Szombathely, csoportvezető térségi koordinátor /
Županijska in mestna knjižnica Dániel Berzsényi Szombathely, vodja skupine, koordinatorka

**VÁLTOZÁSOK TÜKRÉBEN - A VAS MEGYEI
KÖNYVTÁRELLÁTÁSI SZOLGÁLTATÓ RENDSZER /
V ZRCALU SPREMEMB – STORITVENI SISTEM
KNJIŽNIČARSKE OSKRBE ŽELEZNE ŽUPANIJE**

Molnár Piroska

Móra Ferenc Városi Könyvtár és Múzeum Szentgotthárd, igazgatónő /
Mestna knjižnica in muzej Móra Ferenc Monošter, direktorica

**KÖNYVTÁRAK A VENDVIDÉKEN – A MÓRA KÖNYVTÁR A SZENTGOTTHÁRDI
KISTÉRSÉG SZLOVÉN KÖZÖSSÉGEINEK SZOLGÁLATÁBAN /
KNJIŽNICE V PORABJU - KNJIŽNICA MÓRA ZA OSKRBO
SLOVENSKE SKUPNOSTI V MONOŠTRSKI MIKROREGIJI**

11.25 – 12.00

**ODMOR ZA KAVO IN OGLED BIBLIOBUSA /
KÁVÉSZÜNET ÉS A BIBLIOBUSZ MEGTEKINTÉSE**

12.00 – 12.45

**KNJIŽNIČNA DEJAVNOST V PORABJU /
KÖNYVTÁRI TEVÉKENYSÉG A RÁBAVIDÉKEN**

Moderator: Brigitta Soós / Brigita Soos,
Generalni konzulat RS v Monoštru

Jana Balažic

Pokrajinska in študijska knjižnica Murska Sobota, vodja potujoče knjižnice /
Területi és Tanulmányi Könyvtár Murszombat, az utazó könyvtári részleg vezetője

**POTUJOČA KNJIŽNICA POKRAJINSKE IN ŠTUDIJSKE KNJIŽNICE
MURSKA SOBOTA IN NJENA VLOGA V PORABJU /
A MURASZOMBATI TERÜLETI TANULMÁNYI KÖNYVTÁR
BIBLIOBUSZÁNAK SZEREPE RÁBAVIDÉKEN**

Marjan Gujtman

Ministrstvo za kulturo, Ljubljana, knjižnična dejavnost /
Művelődési Minisztérium, Ljubljana, könyvtári osztály

**PODPORA MINISTRSTVA ZA KULTURO REPUBLIKE SLOVENIJE RAZVOJU KNJIŽNIČNE DEJAV-
NOSTI V SLOVENSKIH SPLOŠNIH KNJIŽNICAH ZA POTREBE SLOVENCEV V ZAMEJSTVU /
A SZLOVÉN KÖZTÁRSASÁG MŰVELŐDÉSI MINISZTERIUMÁNAK KÖZKÖNYVTÁRI
FEJLESZTÉSI TÁMOGATÁSA A KÜLFÖLDÖN ÉLŐ SZLOVÉN NEMZETISÉG RÉSZÉRE**

Metka Sraka

Pokrajinska in študijska knjižnica Murska Sobota, višja knjižničarka in pravljíčarka /
Területi és Tanulmányi Könyvtár Murszombat, gyermekkönyvtáros

**VIZIJA IN CILJI SODELOVANJA MED POKRAJINSKO IN ŠTUDIJSKO KNJIŽNICO
MURSKA SOBOTA TER PORABSKIMI VZGOJNO-IZOBRAŽEVALNIMI USTANOVAMI /
A MURASZOMBATI TERÜLETI ÉS TANULMÁNYI KÖNYVTÁR CÉLJAI ÉS ELKÉPZELÉSEI A
RÁBAVIDÉKI OKTATÓ ÉS NEVELŐ INTÉZMÉNYEKKEL VALÓ EGYÜTTMŰKÖDÉS ÉRDEKÉBEN**

12.45 – 13.00

**DISZKUSZIJA Z ZAKLJUČKI /
HOZZÁSZÓLÁSOK ÉS A KONFERENCIA BEFEJEZÉSE**

13.30 – 14.30

KOSILO / EBÉD

KISTELEPÜLÉSI KÖNYVTÁRI
ELLÁTÁS MAGYARORSZÁGON

KNJIŽNIČNA OSKRBA MANJŠIH
NASELIJ NA MADŽARSKEM

Nagy Éva

Berzsenyi Dániel Megyei és Városi Könyvtár Szombathely, igazgató

A KISTELEPÜLÉSI KÖNYVTÁRI ELLÁTÁS ÚJ RENDSZERE MAGYARORSZÁGON

Összefoglaló: A Könyvtárellátási Szolgáltató Rendszer (KSZR) a magyar könyvtári rendszer átfogó alrendszere, az Emberi Erőforrások Minisztériuma szakmai irányításával. A megyei könyvtárak által működtetett rendszer az 5.000 fő alatti településeken élő lakosság számára biztosít egységes, magas színvonalú közösségi-, könyvtári ellátást, információs szolgáltatást. A KSZR szolgáltató és szolgáltatást igénybe vevő tagokból áll. Szolgáltató a megyei könyvtár, mely a könyvtári szolgáltatás mellett a KSZR ellátás megyei működtetését is végzi, valamint azok a városi könyvtárak, melyek a megyei könyvtár koordináló tevékenysége mellett alkalmasak a térségi feladatok ellátására.

Az ellátás tartalmát a Könyvtárellátási Szolgáltató Rendszer működéséről szóló 39/2013. (V. 31.) EMMI rendelet 4. §-a határozza meg.

Kulcsszavak: kistelepülés, könyvtár, Könyvtárellátási Szolgáltató Rendszer, Magyarország

Éva Nagy

Županijska in mestna knjižnica Dániel Berzsenyi Szombathely, direktorica

NOVI SISTEM KNJIŽNIČARSKE OSKRBE MALIH NASELIJ

Povzetek: Sistem storitev za oskrbo knjižnic (madžarska kratica: KSZR, v nadaljevanju: SSOK) je celovit podsistem madžarskega knjižničnega sistema pod strokovnim vodstvom Ministrstva za človeške vire. V županijskih knjižnicah delujoči sistem zagotavlja prebivalcem naselij z manj kot 5.000 prebivalcev enotno, zelo kakovostno skupnostno-knjižnično oskrbo, informacijske storitve. SSOK sestavljajo člani, ki so ponudniki in uporabniki storitev. Ponudnik je županijska knjižnica, ki poleg knjižnične storitve opravlja tudi delovanje SSOK oskrbe v županiji ter tistih mestnih knjižnic, ki so poleg koordinacijske dejavnosti županijske knjižnice sposobne opravljati tudi regionalne naloge.

Vsebino oskrbe določa 4. člen Uredbe Ministrstva za človeške vire št. 39/2013 z dne 31. maja 2013 o delovanju sistema storitev za oskrbo knjižnic.

Ključne besede: majhno naselje, knjižnica, Sistem storitev za oskrbo knjižnic, Madžarska

Németh Tiborné

Berzsényi Dániel Megyei és Városi Könyvtár Szombathely,
csoportvezető térségi koordinátor

VÁLTOZÁSOK TÜKRÉBEN - A VAS MEGYEI KÖNYVTÁRELLÁTÁSI SZOLGÁLTATÓ RENDSZER

Összefoglaló: Vas megye település-földrajzi, népességszámbeli adottságai nagymértékben befolyásolták az elmúlt évtizedek kistelepülési ellátási gyakorlatát. A Berzsényi Dániel Könyvtár szilárd jogszabályi és pénzügyi támogatáson alapulva, a feladatellátásba 6 városi könyvtárat bevonva szervezi 200 község gazdaságos, biztos szakmai háttérre támaszkodó dokumentum-ellátását, könyvtári rendezvényeit, a technikai fejlesztéseket.

Kulcsszavak: kistelepülés, könyvtár, ellátórendszer, Vas megye, Berzsényi Dániel Könyvtár

Tiborné Németh

Županijska in mestna knjižnica Dániel Berzsényi Szombathely,
vodja skupine, koordinatorica

V ZRCALU SPREMEMB – STORITVENI SISTEM KNJIŽNIČARSKE OSKRBE ŽELEZNE ŽUPANIJE

Povzetek: Geografske in naselbinske danosti ter število prebivalstva v Železni županiji so v preteklih desetletjih v veliki meri vplivali na oskrbo majhnih naselij. Knjižnica Dániel Berzsényi, ki temelji na trdni pravni in finančni podpori, pa z vključitvijo šestih (6) mestnih knjižnic z izvajanjem nalog za 200 naselij organizira gospodarno, strokovno podprto oskrbo z dokumenti, knjižnične dogodke in tehnične izboljšave.

Ključne besede: majhno naselje, knjižnica, sistem oskrbe, Železna županija, Knjižnica Dániel Berzsényi

Molnár Piroska

Móra Ferenc Városi Könyvtár és Múzeum Szentgotthárd, igazgatónő

KÖNYVTÁRAK A VENDVIDÉKEN – A MÓRA KÖNYVTÁR A SZENTGOTTHÁRDI KISTÉRSÉG SZLOVÉN KÖZÖSSÉGEINEK SZOLGÁLATÁBAN

Összefoglaló: A szentgotthárdi kistérség szlovén települései (Felsőszőlő, Szakonyfalu, Apátistvánfalva, Orfalu és Kétvölgy) községi könyvtárai számára az új dokumentumok (könyv, DVD, CD), beszerzését, feldolgozását, az állomány ellenőrzését, gondozását könyvtárunk végzi. A községekben az olvasásnépszerűsítő programok szervezésében, a hozzájuk kapcsolódó szakmai anyag beszerzésében is közreműködünk. Munkatársaink segítséget nyújtanak a községi könyvtáros szakmai munkájának ellátásához. Rendszeres kapcsolatot tartanak a könyvtárosokkal, hogy minél eredményesebben tudják ellátni a helyi közösség szolgálatát.

Kulcsszavak: dokumentum-ellátás, programszervezés, tanácsadás

Piroska Molnár

Mestna knjižnica in muzej Móra Ferenc Monošter, direktorica

KNJIŽNICE V PORABJU - KNJIŽNICA MÓRA ZA OSKRBO SLOVENSKE SKUPNOSTI V MONOŠTRSKI MIKROREGIJI

Povzetek: Naša knjižnica skrbi za nabavo novih dokumentov (knjige, DVD, CD), njihovo obdelavo, spremlja zaloge za vaške knjižnice v slovenskih naseljih (Gornji Senik, Sakalovci, Števanovci, Andovci in Verica-Ritkarovci) v monoštrski mikroregiji. Sodelujemo tudi pri organiziranju programov za spodbujanje kulture branja v vaseh in tudi pri nakupu povezanega strokovnega gradiva. Naše osebe nudi pomoč vaškim knjižničarjem pri njihovem strokovnem delu in z njimi vzdržuje redne stike z namenom, da bi delo za lokalno skupnost opravili čim bolj učinkovito.

Ključne besede: oskrba z dokumenti, organiziranje programov, svetovanje

KNJIŽNIČNA DEJAVNOST
V PORABJU

KÖNYVTÁRI TEVÉKENYSÉG
A RÁBAVIDÉKEN

Jana Balažič

Pokrajinska in študijska knjižnica Murska Sobota, vodja potujoče knjižnice

POTUJOČA KNJIŽNICA POKRAJINSKE IN ŠTUDIJSKE KNJIŽNICE MURSKA SOBOTA IN NJENA VLOGA V PORABJU

Povzetek: Potujoča knjižnica Pokrajinske in študijske knjižnice Murska Sobota je svoje poslanstvo začela opravljati v letu 1995 in tako deluje že 21. leto. Pokriva območje 12 občin, stoji na 70 postajališčih. Vozi na 11 progah, ki se menjajo vsaka dva tedna. Posebnost sta porabska in madžarska proga, katerih financiranje zagotavlja Ministrstvo RS za kulturo.

Porabska proga zajema vasi izven meja Slovenije, in sicer pokriva slovensko manjšino na Madžarskem (Gornji in Dolnji Senik, Sakalovci, Števanovci ter Monošter), Madžarska proga pa pokriva madžarsko manjšino v Sloveniji (Čikečka vas, Motvarjevci, Prosenjakovci, Središče, Domanjševci, Krplivnik ter Hodoš).

Med glavne naloge potujoče knjižnice prištevamo oskrbo s knjižnim in nek-njižnim gradivom prebivalstva vseh starosti in poklicev, narodnosti in etničnih skupin. Poudarek je na oddaljenih območjih in krajih, ki niso preskrbljeni s krajevnimi knjižnicami. Poglavitni namen je približati bralno kulturo uporabnikom in jih seznaniti s slovenskim knjižnim jezikom. Ob tem pa jim približati tudi splošno znanost in samo spoštovanje materinščine.

Ključne besede: Pokrajinska in študijska knjižnica Murska Sobota, potujoča knjižnica, porabska proga, madžarska proga, bralna kultura

Jana Balažic

Területi és Tanulmányi Könyvtár Muraszombat, az utazó könyvtári részleg vezetője

A MURASZOMBATI TERÜLETI TANULMÁNYI KÖNYVTÁR BIBLIOBUSZÁNAK SZEREPE RÁBAVIDÉKEN

Összefoglaló: A muraszombati Területi és Tanulmányi Könyvtár bibliobusza 1995-ben kezdte meg működését, s immár 21 éve járja a vidéki falvakat és településeket. A bibliobusznak 12 község területén 70 megálló és kölcsönző helye van. Minden második héten 11 útvonalon közlekedik, ezek között található a szlovén és a magyar nemzetiségi útvonal is, amelyet a Szlovén Művelődési Minisztérium finanszíroz.

A szlovén nemzetiségi útvonal a magyarországi Rábavidéken Alsó és Felsőlnököt, Szakonyfalut, Apátistvánfalvát és Szentgotthárdot érinti, míg a magyar útvonal keretében Szlovénia területén Csekefán, Szentlászlón, Pártosfalván, Szerdahelyen, Domonkosfán, Kapornakon és Hodoson várja olvasóit.

Az utazó könyvtár fő feladata, hogy minden korosztály részére nemzeti és etnikai hovatartozástól megfelelő szintű könyvtári ellátást biztosítson a hagyományos és a nemhagyományos könyvtári dokumentumok terén. Legnagyobb hangsúlyt fektetünk azon települések könyvtári ellátására, ahol nincsenek állandó falusi könyvtáraink. Fő cél az olvasási kultúra és a szlovén irodalmi nyelv fejlesztése, ilymódon még jobban közelebb hozzuk olvasóinkhoz az általános tudást és az anyanyelv szeretetét.

Kulcsszavak: Területi és Tanulmányi Könyvtár Muraszombat, utazó könyvtár, rábavidéki útvonal, magyar útvonal, olvasási kultúra

Marjan Gujtman

Ministrstvo za kulturo, Ljubljana, knjižnična dejavnost

PODPORA MINISTRSTVA ZA KULTURO REPUBLIKE SLOVENIJE RAZVOJU KNJIŽNIČNE DEJAVNOSTI V SLOVENSКИH SPLOŠNIH KNJIŽNICAH ZA POTREBE SLOVENCEV V ZAMEJSTVU

Povzetek: Ministrstvo za kulturo Republike Slovenije finančno podpira razvoj knjižnične dejavnosti na obmejnih območjih z namenom omogočiti splošno dostopnost knjižničnega gradiva, informacij in storitev pripadnikom slovenske narodne skupnosti na obmejnih območjih, razvijati bralno kulturo in povečati stopnjo bralne pismenosti v maternem jeziku med Slovenci v zamejstvu ter spodbujati uporabo knjižnic na obmejnem območju v Italiji, Avstriji, na Madžarskem in Hrvaškem.

Poglavitni cilji izvajanja knjižnične dejavnosti na obmejnih območjih so zlasti: vzdrževanje slovenskega kulturnega prostora (identitete slovenskega naroda), razvoj medkulturnega dialoga, promocija slovenske kulture, jezika in ustvarjalnosti ter povečevanje jezikovne osveščenosti za rabo slovenskega jezika med pripadniki slovenske narodne skupnosti v zamejstvu. Cilj financiranja je tudi zagotoviti javno dostopnost vsebin, informacij in podatkov o delovanju splošne knjižnice za podporo razvoju knjižnične dejavnosti na obmejnih območjih na spletnih straneh splošnih knjižnic, ki delujejo na obmejnem območju.

Ministrstvo za kulturo tako redno že vrsto let financira nakup knjižničnega gradiva za potrebe sodelovanja s Slovenci v zamejstvu, v letu 2016 pa je prvič finančno podprlo tudi programe razvoja knjižnične dejavnosti na obmejnih območjih. Splošne knjižnice, ki delujejo na obmejnih območjih, aktivno čezmejno sodelujejo tudi na področju domoznanstva (digitalizacija gradiva in objava le-tega na domoznanskem portalu Kamra, katerega delovanje finančno omogoča Ministrstvo za kulturo). S finančno podporo za delovanje spletnega portala za izposajo in prodajo e-knjig v slovenskem jeziku želi ministrstvo povečati tudi dostopnost elektronskih knjig v slovenskem jeziku, omogočiti hitrejši razvoj bralnih občinstev in bralnih navad ter izboljšati stik s slovensko knjigo in slovenskim jezikom Slovincem v zamejstvu in po svetu.

Ključne besede: Ministrstvo za kulturo RS, Slovenci v zamejstvu, knjižnična dejavnost na obmejnih območjih, dostopnost knjižničnega gradiva

Marjan Gujtman

Művelődési Minisztérium, Ljubljana, könyvtári osztály

A SZLOVÉN KÖZTÁRSASÁG MŰVELŐDÉSI MINISZTERIUMÁNAK KÖZKÖNYVTÁRI FEJLESZTÉSI TÁMOGATÁSA AKÜLFÖLDÖN ÉLŐ SZLOVÉN NEMZETISÉG RÉSZÉRE

Összefoglaló: A Szlovén Művelődési Minisztérium jelentős pénzügyi támogatásban részesíti azon határmenti könyvtárfejlesztési tevékenységeket, amelyek lehetővé teszik a könyvtári dokumentumokhoz, információkhoz és szolgáltatásokhoz való közvetlen hozzáférést a határ másik oldalán élő szlovén nemzeti közösségek részére, továbbá fejlesztik az olvasási kultúrát, az anyanyelvi írásbeliséget, serkentik és népszerűsítik a könyvtárak használatát közvetlenül az olasz, osztrák, magyar és horvát határ mentén. A határmenti területeken a legfontosabb könyvtári feladataink közé tartozik a szlovén nemzeti kulturális tér (az identitás tudat megőrzése) és a különböző kultúrák közötti párbeszéd biztosítása, valamint a szlovén kultúra, a nyelv és az alkotókedv tudatos fejlesztése a határon túli és a külföldön élő szlovén nemzeti közösségek körében. Kellő anyagi támogatást kell biztosítani azon közkönyvtári szolgáltatások világhálós fejlesztésére, amelyek a határmenti területeken közvetlen hozzáférést nyújtanak a különféle internetes tartalmakhoz, információkhoz és adatokhoz.

A művelődési minisztérium minden évben finanszírozza a határon túl élő szlovének részére vásárolt könyvek beszerzését. 2016-ban első alkalommal külön pénzeszközöket biztosított a határ mentén lévő könyvtárak fejlesztésére. Ezen határ menti közkönyvtárak külön pénzeszközöket kaptak a helyismereti dokumentumok digitalizálására, valamint ezen tartalmak közzétételre a Kamra világhálós portálon. A művelődési minisztérium jelentős anyagi támogatást nyújt még a szlovén nyelvű elektronikus könyvek eladása és kölcsönzése, valamint azok további népszerűsítése terén. Ily módon szeretné tovább fejleszteni a határon túl és a világ más országaiban élő szlovének körében az olvasáskultúrát és közelebb hozni az olvasókhöz a szlovén nyelvű könyveket.

Kulcsszavak: Szlovén Művelődési Minisztérium, külföldön élő szlovének, könyvtári tevékenység a határ mentén, hozzáférés a könyvtári dokumentumokhoz

Metka Sraka

Pokrajinska in študijska knjižnica Murska Sobota, višja knjižničarka in pravljíčarka

VIZIJA IN CILJI SODELOVANJA MED POKRAJINSKO IN ŠTUDIJSKO KNJIŽNICO MURSKA SOBOTA TER PORABSKIMI VZGOJNO-IZOBRAŽEVALNIMI USTANOVAMI

Povzetek: Poleg potujoče knjižnice Pokrajinske in študijske knjižnice Murska Sobota, ki v Porabju uspešno izvaja knjižnično dejavnost od leta 2000, obiskujemo knjižničarke tudi porabske vzgojno-izobraževalne ustanove, kot so Osnovna šola Jánosa Aranya v Lentiju, Gimnazija Mihály Vörösmartyja v Monoštru ter Dvojezična osnovna šola in vrtec v Števanovcih.

V teh šolskih ustanovah za spodbujanje bralne kulture v slovenskem jeziku izvajamo poleg drugih aktivnosti tudi ure pravljíc, ki spodbujajo jezikovni in intelektualni razvoj ter pomembno prispevajo k razvoju bralne pismenosti, bralnih navad in bralne sposobnosti. Izbor pravljíc, basni in drugih zgodb se prilagaja starosti otrok oziroma mladine in njihovi stopnji razumevanja slovenščine. Prav tako se nabor pripovedi tematsko zaokrožuje, kar pomeni, da se za vsak obisk izbere temo, ki je povezana z aktualnimi prazniki, šegami in ljudskimi običaji v tem kulturnem prostoru.

Najpomembnejši cilj tovrstnih obiskov je predstavljanje otroške in mladinske literature v slovenskem jeziku, ki ga porabski učitelji zelo slabo obvladajo. Toda po dosedanjih izkušnjah jim to predstavlja velik izziv, saj tudi sami z zanimanjem prisluhnejo našemu izboru in radovedno listajo po knjižničnem gradivu v slovenskem jeziku, ki je tedaj na voljo. Dosedanje sodelovanje s porabskimi šolami se je izkazalo kot zelo pozitivno in učinkovito, zaradi česar kot izvajalka menim, da se tovrstna dejavnost mora nadaljevati. Potrebo po tem pa so izkazali tako učenci oziroma dijaki sami kot tudi njihovi učitelji.

Ključne besede: Pokrajinska in študijska knjižnica Murska Sobota, porabske vzgojno-izobraževalne ustanove, spodbujanje bralne kulture, pravljíčne ure, slovenski jezik

Metka Sraka

Területi és Tanulmányi Könyvtár Muraszombat, gyermekkönyvtáros

A MURASZOMBATI TERÜLETI ÉS TANULMÁNYI KÖNYVTÁR CÉLJAI ÉS ELKÉPZELÉSEI A RÁBAVIDÉKI OKTATÓ ÉS NEVELŐ INTÉZMÉNYEKSEL VALÓ EGYÜTTMŰKÖDÉS ÉRDEKÉBEN

Összefoglaló: A muraszombati Területi és Tanulmányi Könyvtár bibliobusza mellett, amely immár 2000 óta eredményes könyvtári szolgáltatásokat végez. A rábavidéki oktató és nevelő intézményekbe, köztük a lenti Arany János Elemi Iskola, a szentgotthárdi Vörösmarty Mihály Gimnázium, valamint az apátistvánfalvi kétnyelvű elemi iskola és óvoda, ahová a muraszombati könyvtár munkatársai is ellátogatnak.

Ezen iskolákban nagy hangsúlyt fektetünk a szlovén nyelvű olvasáskultúra fejlesztésére és a meseórák keretében olyan foglalkozásokat szervezünk, amelyek nyelvi és intellektuális szempontból nagy hatással vannak a gyermekek és a fiatalok olvasási- és íráskészségének fejlődésére, valamint olvasási szokásaira és tudására. Igyekszünk olyan meséket s történeteket kiválasztani, amelyek szlovén nyelven könnyebben érthetőek az adott korosztályú gyermekek és a fiatalok részére. A mesék témaválasztásánál minden alkalommal igyekszünk figyelembe venni a közelgő ünnepeket, a népi hagyományokat és szokásokat.

A szlovén nyelvű könyvtári meseórák legfőbb célja az, hogy bemutassuk az itteni gyermek- és ifjúsági irodalom alkotásait, mivel a rábavidéki tanítók egy része ezeket nem ismeri. Azt tapasztaljuk, hogy ez nagy kihívást jelent számukra, s előadásaink során nagy érdeklődéssel vesznek részt ezen foglalkozásokon, s azt követően szívesen belelapoznak mindazon szlovén nyelvű könyvekbe, amelyeket magammal viszek. A rábavidéki iskolákkal való együttműködés terén jelentős pozitív és hasznos tapasztalataink vannak, s megítélésem szerint ezen gyakorlatot tovább kell folytatni és fejleszteni. Ezt támasztják alá a rábavidéki tanítók és diákok visszajelzései is.

Kulcsszavak: Területi és Tanulmányi Könyvtár Muraszombat, rábavidéki nevelő és oktató intézetek, olvasáskultúra fejlesztése, meseórák, szlovén nyelv

kontakti / kapcsolatok

Nagy Éva

evanagy@bdkmk.hu

Tiborné Németh

h.takacs64@mail.com

Molnár Piroska

molnar.piroska@mfvk.hu

Jana Balažic

jana.balazic@ms.sik.si

Marjan Gujtman

marjan.gujtman@gov.si

Metka Sraka

metka.sraka@ms.sik.si

Organizatorja / Szervezők:

Pokrajinska in študijska knjižnica Murska Sobota

Területi és Tanulmányi Könyvtár Muraszombat

Županijska in mestna knjižnica Dániel Berzsenyi Szombathely

Berzsenyi Dániel Megyei és Városi Könyvtár Szombathely

Soorganizatorja / Társszervezők:

Zveza Slovencev na Madžarskem Monošter

Magyarországi Szlovének Szövetsége Szentgotthárd

Generalni konzulat Republike Slovenije v Monoštru

Szlovén Köztársaság Főkonzulátusa Szentgotthárd

